Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасының «Ақ Ниет» мектеп-интернаты»
Коммуналдық мемлекеттік мекемесі
Коммунальное Государственное Учреждение Школа-интернат “Ақ ниет”
Управления Образования Восточно - Казахстанской области

Дебатный клуб «Салауат»

ДЕБАТЫ

ДИСКУССИОННЫЙ КЛУБ

Руководители дебатного клуба: Игисинова Г.А.
Аманова А. И.

План
работы Дебатного клуба на 2022-2023 уч. год
«Салауат»

1. План работы дебатного клуба «Салауат»
2. Пояснительная записка
3. Состав Дебатного клуба «Салауат»

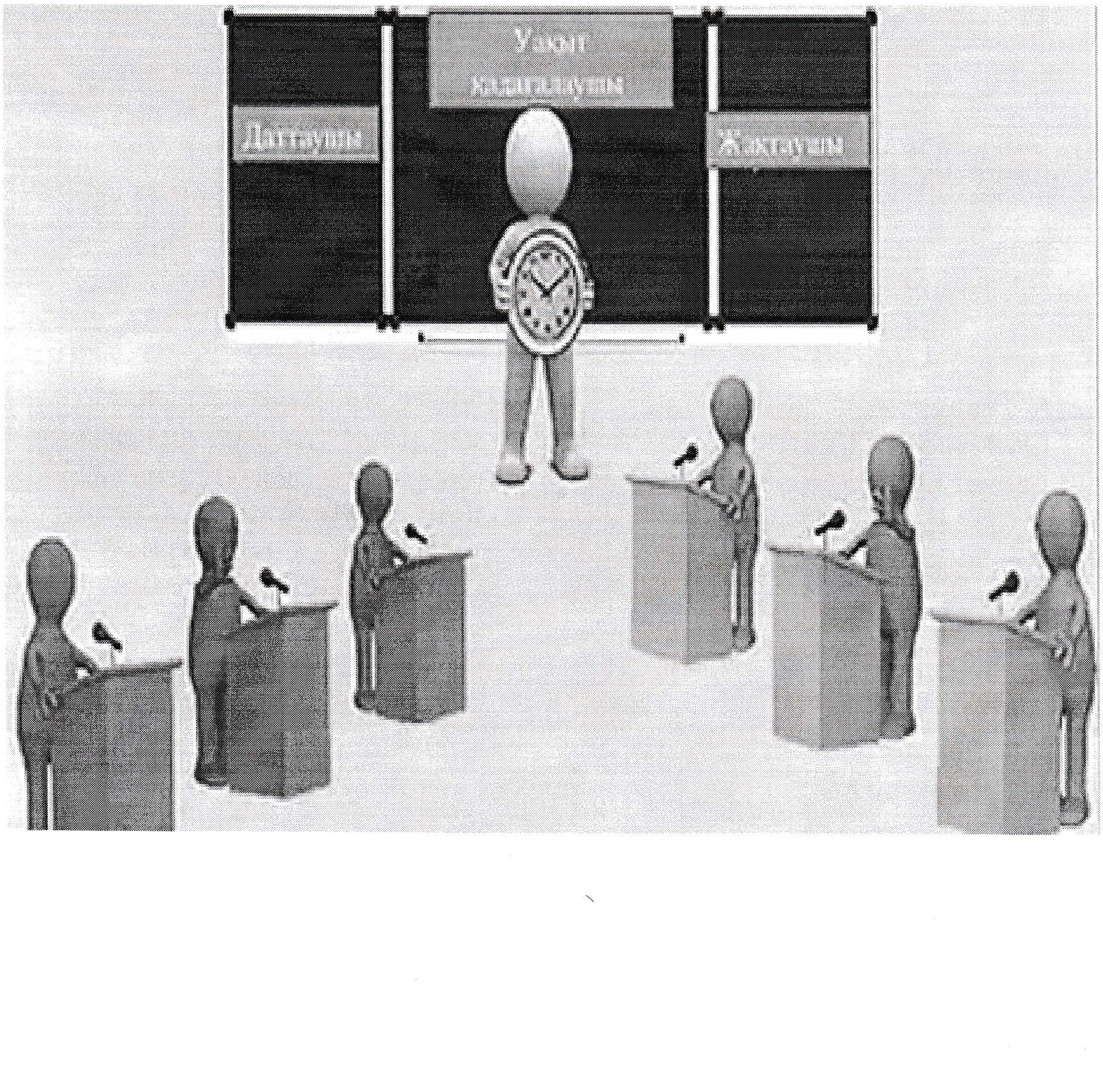

г . Усть – каменогорск
2022-2023гг.

огласовано:
ам. Директора по ВР
Школа-интернат «Ақ ниет» УО ВКО
____________________Кудерова Ж. К.

«05» ______09.______ 2022 г.

Утверждаю:
Директор КГУ «Школа - интернат»
«Ақ ниет» УО ВКО
____________________С.Кривицкая

«05» ______09______2022г.

«Салауат» дебат клубының жылдық жоспары
Годовой план работы дебатного клуба «САЛАУАТ»

Бірінші жарты жылдық/ на первое полугодие
2022-2023 учебный год

№	ТЕМА	Дата проведения	Ответственные
1	Разработка и утверждение плана работы клуба	05.09.2022	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
2	Проведение семинара среди членов клуба по теме «Культура ведения диалога. Навыки дебатирования. Правила игры в дебаты, стили дебатирования »	20.09.2022	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
3	Проведение семинара по теме «Основные форматы дебатов» Утверждающий кейс. Опровергающий кейс.	10.10.2022	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
4	Дискуссионная работа: «Нужно выбирать востребованную в будущем профессию»	20.10.2022	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
5	«Общественные работы должны быть обязательными в старшем звене школы»	11.11.2023	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
6	«Интернет- зависимость или требование времени?»	22.11.2022	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
7	«Профориентационная работа в школе, плюс и минус»	06.12.2022	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Психолог Состав клуба
8	«Важность внеклассных мероприятий и кружков в школе –интернате»	20.12.2022	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба

«Салауат» дебат клубының жылдық жоспары
Годовой план работы дебатного клуба «САЛАУАТ»

Екінші жарты жылдық/ на второе полугодие
2022-2023 учебный год

№	Тема мероприятия	Сроки	Ответственные
1	Дискуссия «Исчезающие профессии или как быть востребованным в будущем!»	17.01.2023	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
2	«Гаджеты- польза или вред?»	25.01.2023	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
3	«Самостоятельность приносит пользу»	10.02.2023	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
4	Дебатный турнир «Правонарушения несовершеннолетних»	15.03.2023	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
5	«Что такое хорошо и что такое плохо?»	12.04.2023	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
6	«Социальные сети мешают нравственно- духовно и культурно развиваться современной молодежи»	25.04.2023	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба
7	Итоги года, отчет о проделанной работе за год.	16.05.2023	Игисинова Г.А. Аманова А.И. Состав клуба

ДЕБАТ СИПАТТАМАСЫ - бұл негізгі ережелері бойынша жүргізілетін дисскусияның негізгі формасын ұсынатын интеллектуалды ойын. Дебаттар логикалық және сыни тұрғыдан ойлауды, коммуникативті мәдениетті және халыққа сөйлеу дағдысын дамытады, өздігінен шешім қабылдауға дайындайды, қоғамның болашақ көшбасшылары ретінде тұлғаның қалыптасуына ықпал етеді.

ТҮСІНІК ХАТ

«Салауат» дебат клубы - білім беру бағдарламасы білімнің гуманитарлық жүйесін нақты көздейтін жаңа бағыттағы үйірме. Оқушыларды пікір-сайыстарға араластыруға, өз бетімен ізденуге, білім алу және жалпы шығармашылық белсенділігін арттыруға көзделген. Пікір-сайыстарға дайындық барысында оқушылар белгілі – бір тақырып бойынша мәлімет жинастырып, оларды қарама – қарсы бағыттарды қолдайтын екі түрлі позицияға арналған жоспарға топтастырады. Олар жақтау және даттау топтарының кейстері. Осының нәтижесінде оқушылар кез-келген мәселеге біржақты көзқараста болудан арылып, терең, сын тұрғысынан ойлайды.Жалпы пікір- талас, талқылау, дискусия, диалог, бір мәселені көпшіліктің талқысына салу ақиқатқа жетудің ең кең тараған және оң нәтиже бере алатын формасы болып табылады. Пікір – талас барысында адамдар ортақ мәселе жайлы өз пікірлерін ортаға салады, олардың әр түрлі болуы заңды, пікір сайыстар арқылы тараптар ой бөлуге, өз көзқарастарының кемшіліктерін ашып, оларды ұштауға, кемелдендіруге мүмкіндік алады. Қысқасы, ақиқаттың ең озық таразысы көзқарастар бәсекесі. Пікір-сайыс логикалық, психологиялық, адамгершілік және көптеген басқа аспектілерді қамтиды.Үлкен додалар өткізіп, оқушылардың лидерлерін анықтауға тигізер септігі бар.

Өзіндік көзқарасы бар, айналаны сыни тұрғыдан барлап, бағалайтын, шешім шығаруда өзгенің ойын таразылап, өз ойын өткізуге сенімді тұлға қалыптасуына септігі тиеді. Әртүрлі саладағы ғылымның теориясы мен практикасына терең бойлау былай тұрсын, оның тарихы, маңыздылығы, өміршеңдігі, пайдасы мен зиянында таразылай алатын дәрежеге жеткізеді. Білім беру бағдарламасының жан-жақты, тереңдетілген жайын ашады. Жүйемен өткізілетін әр түрлі деңгейдегі пікір-сайыс бәсекелері арқылы жүзеге асыруға болады.

Үйірме оқушының тұлға, азамат ретіне жетілуіне, білім алуға деген қызығушылығының артуына зор ықпал етуі сөзсіз. Сонымен бірге пікір – сайыс бағдарламасы жаңа орта білім беру жүйесінің идеяларымен толық үйлеседі деуге негіз бар.

ҚОСЫМША

Оқу үрдісінде баланың коммуникативтік құзырлығын қалыптастыру ең өзекті мәселе. Дебат технологиясына орта буынан бастап үйретсек, жоғарғы буынға келген оқушымен жұмыс жүргізу оңай болады. Себебі дебат технологиясы баланың сөздікпен, тақырыпқа сай басқа да материалдармен, ғаламтормен, баспасөз материалдарымен еркін жұмыс істеуге баулиды. Ал ол өз бетінше ізденіп, өзіндік ой түйіндеуінеәкелерісөзсіз.

Дебат технологиясы мектеп жасындағы оқушыларға 2 кезеңмен беріледі. Екі кезеңде де топ құрамы 3 спикерден құрылады. І кезенде тақырыпқа сай топ оқушылары материалдарын жинап, оны зерделеп, басты ұстанымын (критериін) анықтайды, әрі осы критериді айқындайтын аргументтерді дәлелімен логикалық бірізгілікке негіздейді. Қойылатын басты шарт топ міндетті түрде кейстарын бірге

отырып, жасау керек. Кейс құрылып болғаннан кейін әр спикер өз міндетті бойынша жұмыс жасайды. Бұл тұста оқушылар сөйлейтін сөзінің уақытқа сай болуын, оның әр айтылған ойының келесі оймен қабысып, жатуының әрі дәлелі болуын міндетті түрде ескеруі керек.
Оксфорд және Кембридж университетінде жасалған құзырлықты бағалаудың «Негізгі құзырлықтар -2000» бағдарламасында құзырлықты меңгерудің әрбір 5 деңгейі А,Б,С деген үш бөлімнен тұрса, дебат технологиясында топ 3 спикер тұрады. 1-ші спикер топпен тақырып бойынша құрылған кейсті жүйелі таныстырады. 2-ші спикер қарсыластарын тыңдай отырып, олардың ұсынған ұстанымдарына қарсылық көрсетеді. Ойын шарты бойынша қарсылық критерий мен аргумент арасындағы логикалық байланысқа, аргумент пен дәлелдің арасындағы бірізділікке негізделуі керек.Міндетті түрде аргумент пен факт арасы бірізділікке негізделу керек. Әркім өз тобының ұсынымдарын бекітіп өтуі қажет. 3-ші спикер ойын барысында екі жақтың ұсынған ұстанымдарын саралап, өзінің ұтымды жақтарын нақтылап өту әрі қарсыластарының ойындағы жіберген негізгі кемшіліктеріне жан-жақта талдау жасауы керек.Дебат технологиясының ұтымдылығы да осында. Өйткені материалдарды жинап, оның негізгісін айқындай білген оқушы әдебиет сабағынада да, өмірде де кез келген тақырып аясында өзіндік пікірін ортаға тартымды түрде бере алады.
Карл Поппер бағдарламасының 2-ші сатысы - саяси формат. Бұл жоғарғы сынып оқушыларына арналған бағдарлама. Мұнда оқушы туындайтын негізгі мәселені қарастырады.Одан кейін мәселенің туу себебін анықтайды.Ең бастысы осы мәселені шешу жолдарын қарастыруында. Бұл саяси форматтың ұтымдылығы сол оқушы тақырып төңірегінде қордаланып қалған мәселелерді өзіндік көзқараспен шешуге ұмтылады. Бұл оқушыны өзін ересек адам ретінде сезінуге алып келеді, әрі оған үлкен жауапкершілік жүктейді.Сондықтан саяси форматты меңгерген оқушылар олимпиада, ғылыми жобалар жарысы т.б. жарыстар да өздерін еркін ұстайды.
Ойларын қысылмай, жан-жақты жеткізеді.

Пікірталастың ең биік шыңы- пікірсайысты меңгерген оқушы бойында өзіндік сөйлеу стилі қалыптасады. Кез келген ортада өзін-өзі ұстай білуін, сөзінің тартымды әрі ойының дәлді болуымен ерекшеленеді.

Пікір сайыс клубының мақсаты:

Заман талабының сұранысына санасы жетік, адами құндылықты жанына серік еткен, айналасына сын көзбен қарап, қоғамдық өмірге белсене араласатын жастардың жаңа буынын қалыптастыру. Мектеп-интернат оқушыларын үйірмеге тарту. Мектеп-интернатішілік пікірсайыс турнирлерін ұйымдастру, үздіктерді анықтап, ынталандыру,тәжірибе алмасу арқылы үздік натижелерге қол жеткізу.

Пікір сайыс клубының міндеттері:

Балалардың шығармашылық қабілеттерінің айқындалуына мүмкіндік беру;
Шешендік өнер және жұрт алдында сөйлеу мәдениеті қалыптасқан талантты баланы анықтау;

Талантты баланы ынталандыру;
Мектеп-интернат балалары арасында пікір-сайыстың деңгейін көтеру;
Мектеп-интернат балаларының сын тұрғысынан ойлауын дамыту;
Өз Отаны Қазақстан, оның басты құндылықтарын құрмет тұтып, мақтаныш сезімдерін қалыптастыру;
Балалардың жауапкершілігінің және танымдық қабілеттерін түрлі пікірталастар арқылы ортаға салу;
Балаларды коммуникативтілікке, сөйлеу мәдениетіне, сөз өнеріне, тұжырымды ойын дәлелдей білуге баулу;
Баланың өзін – өзі тәрбиелеуіне, өзін және өзгені бағалай білуге үйрету;
Мектеп-интернаттың үздік балаларын анықтап, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру.

Күтілетін нәтиже:

Мектеп-интернат балаларының бос уақытын тиімді пайдалану;
Пікірсайыс арқылы белсенді азаматтық позициясы бар, жаңарған қоғамның жаңа азаматтары тәрбиеленеді.
Басқа адамдардың көзқарастарымен санаса алатын озық ойлы азаматтардың қатарын көбейту;
Жастарды өз бетімен білім алуға, ізденуге дағдыландырады;
Жастардың бір-бірімен тығыз қарым-қатынас жасауларына, пікір алмасуына, қарым-қатынас диалогін орнатуға мүмкіндік туғызады.
Саяси сана сезімі, қоғамға көзқарасы ерекшеленеді
Оқулық арқылы берілетін әдеби құндылықты терең меңгереді
БАҚ құралдарын, кітапхана оқулықтарынан қажетті мәліметті ала алады
Жұрт алдындағы сайыстарға еркін қатысады
Заман талабына сай туындаған өзекті мәселерді талқылап, оның шешілу жолында үздік ұсыныстар дайындау.

Пояснительная записка

Дебатный клуб "Салауат" - кружок нового направления, образовательная программа которого четко предусматривает гуманитарную систему образования. Планируется вовлечение учащихся в дискуссии, самостоятельный поиск, получение знаний и повышение общей творческой активности. В ходе подготовки к дебатам учащиеся собирают данные по определенной теме и группируют их в план на две разные позиции, поддерживающие противоположные направления. Это кейсы групп кадрирования и датирования. В результате учащиеся мыслят глубоко, критически, избавляясь от предвзятого отношения к любой проблеме. Общее мнение-спор, обсуждение, дискусия, диалог, обсуждение одного вопроса большинством-является наиболее распространенной и способной дать положительный результат формой достижения истины. В ходе дискуссий люди высказывают свое мнение об общем вопросе, правомерно, что они могут быть разными, посредством дискуссий стороны имеют возможность разделять мнения, раскрывать недостатки своих взглядов, обострять их, совершенствовать. Короче говоря, самые продвинутые весы истины-это конкуренция взглядов. Дискуссия

включает в себя логические, психологические, моральные и многие другие аспекты. Есть возможность провести большие соревнования и определить лидеро[в] учащихся.

Наличие собственного видения, критическое исследование и оценка окружения, взвешивание чужих мыслей в принятии решений, убежденность в проведении своих. Глубокое погружение в теорию и практику науки в различных областях приводит к тому, что ее история, важность, жизнеспособность, польза и вред могут быть взвешены. Раскрывает всестороннее, углубленное изучение образовательной программы. Это может быть реализовано через различные уровни дискуссионных соревнований, проводимых системой. Кружок, несомненно, будет способствовать развитию личности, гражданственности учащихся, повышению интереса к получению образования. Вместе с тем, есть основания полагать, что программа дебатов полностью согласуется с особенностями новой системы среднего образования. Основное направление дебатного клуба, привить в подрастающем поколении умение выразить свое мнение и объяснить его в обществе.

Программа «Дебаты» - это технология, формирующая навыки критического мышления, умения отстаивать свою позицию, действовать в новых не предсказуемых ситуациях, быть терпимыми к другим точкам зрения. Основополагающими принципами организации дебатов являются честность и уважение партнёров. В ходе игр учащиеся получают основательные знания по изучаемым темам, учатся правильно строить свою речь, получают навыки ведения исследовательской работы, проходят через мастерские логики, культуры речи, имиджа спикера. Наличие элемента состязательности стимулирует творческую, поисковую деятельность, тщательную проработку материала. «Дебаты» позволяют решать обучающие, развивающие, воспитательные и коммуникативные задачи. Их используют как форму урока для актуализации знаний, организации самостоятельной работы учащихся, обобщения, систематизации, закрепления учебного материала, обеспечения «обратной связи», как форму аттестации учащихся. «Дебаты» можно применять на уроках общегуманитарного и естественно-научного циклов. Содержательная часть программы состоит из двух разделов: интегрированная теоретическая часть, в которой раскрываются основы теории дебатирования "Теоретические основы дебатов" и практическая часть "Организация и проведение дебатных турниров". Такое построение программы позволяет организовать развивающую деятельность школьников таким образом, чтобы старшеклассники на завершающем этапе обучения совершенно самостоятельно и творчески налаживали опыт саморазвития и полноценного общения, что является стимулом личностной самоактуализации, способствует решению поставленных задач и достижению цели проекта.

С учётом психолого-педагогических особенностей старшеклассников организация деятельности осуществляется с использованием активных групповых и индивидуальных форм обучения: тренинги, диспуты, ролевые игры. Основной формой работы является организация и проведение дебатных турниров.

Цель дебатного клуба:

Цель молодого поколения, которое в совершенстве осознает потребности времени, сопереживает человеческим ценностям, критически относится к окружающей среде и активно участвует в общественной жизни: Формирование нового поколения молодежи, умственно ориентированной на потребности современности, поддерживающей человеческую ценность, критически смотрящей вокруг себя и активно включающейся в общественную жизнь. Вовлечение учащихся школ-интернатов в кружок. Организация внутришкольных дебатных турниров, выявление и мотивация лучших, достижение лучших натижей через обмен опытом. формирование нового поколения АР. Вовлечение учащихся школ-интернатов в кружок. Организация внутришкольных дебатных турниров, выявление и мотивация лучших, достижение лучших натижей через обмен опытом.

Задачи дебатного клуба:

Дать возможность выявить творческие способности детей;
Выявление талантливого ребенка, у которого сформировалась культура ораторского искусства и публичной речи;
Мотивация талантливого ребенка;
Повышение уровня дискуссий среди детей школ-интернатов;
Развивать критическое мышление детей школы-интерната;
Формирование чувства гордости и уважения к своей Родине, Казахстану, его главным ценностям;
Формирование у детей ответственности и познавательных способностей через различные дискуссии;
Приобщение детей к коммуникативности, культуре речи, искусству речи, умению аргументировать высказывание;
Учить ребенка самообразованию, ценить себя и других;
Выявить лучших детей школы-интерната и принять участие в городских, областных, республиканских, международных дебатных турнирах.

Ожидаемый результат:

Рациональное использование досуга детей школы-интерната;
Через дебаты воспитываются новые граждане обновленного общества, имеющие активную гражданскую позицию.
Увеличение числа дальновидных граждан, способных считаться с чужими взглядами;
Приучает молодежь к самостоятельному обучению, поиску;
Способствует тесному взаимодействию молодежи, обмену мнениями, налаживанию диалога общения.
Различается чувство политического сознания, отношение к обществу
Глубоко усваивает литературную ценность, передаваемую через учебник
Получать средства массовой информации, необходимые сведения из библиотечных учебников
Свободно участвует в публичных конкурсах
Обсуждение актуальных проблем, возникающих в современных условиях, подготовка лучших предложений по их решению.

Дебаттық пікірсайыстың өту тәртібі.

Пікірсайыс – белгілі ереже бойынша қарсы тараптың өз позициясын қорғап, көпшілік алдында сөйлеуі. Ол ораторлық қабілет пен ойлау жүйесін дамытады.

Пікірсайыс деген не?

Пікірсайыс немесе дебат грек тілінен «оқимын», ал француз тілінен «талқылау» деген мағынаны білдіреді. Дебат – аргумент арқылы жеңу. Онда қарсы тараптар қоғамды өз сөзіне сендіруі керек. Пікірсайыста маңыздысы – аргумент, бірақ әр түрлі риторикалық әдістер, аудиториямен жұмыс жасау қабілеті ескеріледі. Ол – шешендік өнердің бір түрі, риториканың бір бөлігі. Демократиялы елдерде президент сайлауы пікірсайыс арқылы өтеді.

Пікірсайыс тарихы

Пікірсайыс тарихы ежелгі Грекиядан бастау алады. Афина азаматтары әртүрлі заңдардың артықшылығы мен кемшілігі туралы пікір таластырды. Мұндай даулы мәселені жан-жақты талдауға мүмкіндік берді.
Ежелгі Римде риторика деп аталатын мектептер болды, онда шешендік өнер оқытылды. Риторикалық мектептер беделді болды, ал риторика мектебінің мұғалімдері ең көп жалақы алатын болды.
Көпшілік алдында сөйлеу курстары мен пікірталастар орта ғасырларда Еуропада кең таралған. Бұл дәстүр кейінірек Ресейдің білім беру жүйесінде дамыды.
1999 жылы «Пікірсайыс» Халықаралық білім беру қауымдастығы (IDEA) тіркелді. Оған әлемнің 26 мемлекеті кірді.
Жыл сайын халықаралық деңгейдегі жарыстар өткізіліп тұрады, оған 5 құрлықтан ондаған елдердің клубтары қатысады.

Пікірсайыстың саясаттағы орны

Пікірсайыс саясаттағы мәселелерді шешуге үлесін қосқан. 1858 жылы АҚШ тарихында «Ұлы дебат» өтті. Бұл Республика партиясының мүшесі Авраам Линкольн мен Демократиялық партия басшысы Стивен Дуглас арасында болды. Екеуінің арасындағы мәселе – қара нәсілділердің теңдігі, АҚШ-тағы құлдық жүйе. Нәтижесінде қара нәсілділердің құқығын қорғаған Линкольн жеңіп, Сенат басшысы болады. Ресей тарихында алғашқы саяси пікірсайыс 1989 жылы Ленинград қалалық кеңесін сайлау кезінде өтті. Алайда Ельцин билікке келген соң пікірсайыс өткізуден бас тартты. Содан бері Ресейде сайлау пікірсайыс түрінде өтпейді.
Америка Құрама Штаттарындағы пікірталас 1960 жылы президенттік сайлау кезінде Джон Кеннеди мен Ричард Никсон арасындағы алғашқы теледидарлық пікірсайыстан кейін күшейді.
2019 жылы Қазақстанда алғаш рет сайлау алдында теледидарлық пікірсайыс өтті.

Пікірсайыс түрлері

Пікірсайыс адам санына, қарсы топ санына және ережеге байланысты бірнеше түрі болады. Әр форматтың өзіне ғана тән ерекшелігі бар: уақыты, қарсылық түрі, т.б. Карл Поппер форматы, американдық парламенттік, британдық парламенттік, Линкольн-Дуглас және Президент-Демократтық формат деп бөлінеді.

Карл Поппер форматы

Карл Поппер форматы – ең қарапайым пікірсайыс түрі, әдетте оқушылар арасында ойнатылады. Онда жақтаушы және даттаушы деген екі тарап болады. Ал әр топта 3 адамнан құралады. Әр спикер өз қызметін атқарып, топтың жеңіп шығуына теңдей үлес қосу керек.

Американдық парламенттік формат

АПФ – әлем бойынша ең атақты әрі қызықты формат. Онда үкімет және оппозиция тарапы болады. Үкімет тобында премьер-министр және спикер, ал оппозиция тобында лидер және спикер болады. Бұл ойын түрінде аргумент және оның маңыздылығы есепке алынады.

Линкольн-Дуглас және Президент-демократтық

Бұл екі форматтың ерекшелігі – топ болып емес, жеке бір адамның өз позициясын қорғауы. Мұнда ойын тақырыбы 15 минут бұрын беріледі. Сол себепті тақырыптар оңай. Екі тараптың логикасы мен сөйлеу өнері бағаланады.

Британдық парламенттік формат

БПФ – пікірсайыстың ең күрделі түрі. Онда төрт топ жарысқа түседі, әрқайсысында екі адамнан болады. Ашушы үкімет және оппозиция, жабушы үкімет және оппозиция болады. Ойында саяси тақырыптар қойылады, әдетте дәлелденуіне аса мән беріледі

Пікірсайысшы кейсі

Сіздің айтатын нәрсеңіз көп болары сөзсіз, бірақ сізге тек 8 минут беріледі. Сол үшін әр пікірсайысшының кейсі болу керек. Сөзіңізді ұмытып қалмай, арасында қарай аласыз. Ең маңызды нәрсені айтасыз. Кейс қалай құрылады:

1.Амандасу
Мәдениеттілігіңізді көрсетіп, амандасуды ұмытпаңыз. Ойында көрермендер, төрешілермен жұмыс маңызды, қарсы тарапқа да сыйластық танытыңыз.
2.**Қарар**
Тақырып атауы. Аудиториядағылар тақырып атауын және сіздің қандай позицияда екеніңізді білу керек.
3.**Дефиниция**
Кілт сөздер. Тақырыптағы маңызды немесе түсініксіз сөздерге анықтама беру.
4. Status Quo
Қалыптасқан жағдай қандай? Талқыға түсіп жатқан тақырып бойынша қандай жағдай болып жатыр? Статистикалық мәлімет, факт келтіресіз.
5. **Қарар өзектілігі**
Мұны пікірсайысшылар «дебат тақырыбы» деп атайды. Осы тақырып бойынша талқыланатын мәселелер, ортақ шешілуі керек дүние.
6. Аргумент
Бұл – пікірсайысшының басты қаруы. Аргументтің мықтылығы сізді жеңіске апарады. Аргумент саны бірнеше болу мүмкін. Бірақ 3-тен кем болмау керек. Аргумент төрт бөліктен тұрады:

зис (аргумент атауы)

әлелденуі

Қолдау (факт, статистика, мысал)

Қорытынды (аргумент нәтижесі)

7. **Философия**

Айту аса маңызды емес. Бірақ сөзіңіз өтімді болу үшін қолданған жөн.

8. **Қорытынды**

Сіздің сөзіңіздің соңы, мәселені шешу, қоштасу. Сөйлеу барысында қарсыластар сізге сұрақ қоя алады.

Пікірсайысқа қатысатын оқушы қандай ерекше қасиеттерге ие? Дебат баланың дамуына қалай әсер ете алады?

Дебат — мақсатты, ретке келтірілген көзқарас, пікір мен идея алмасу. Әлемдік тәжірибеде жастардың дебат қозғалысы ерекше әлеуметтік құбылыс саналады. Халықаралық мектеп лигасы дебат қауымдастығына 50 ел кіреді. Дебат саясат, бизнес, әлеуметтік қызмет, білім беру, психология және тағы басқа салаларда қолданылады.

Жоғарғы сыныптың оқушылары арасында дебат өткізудің ең көп таралған форматтарының бірі — 1993 жылы «Ашық қоғам» институты құрған Карл Поппер атындағы дебат. Тұлғаны жан-жақты дамыту мен ынталандыруды қамтамасыз ету мақсатында Францияда және басқа еуропалық елдерде балалар мен жастар арасындағы дебат кеңінен қолданылады. Ұлыбритания, Франция, Германия, Австрия және тағы басқа елдердің оқу орындарында ашық қоғамда белсенді азамат қалыптастыру мақсатында «Дебат» бағдарламалары құрылған. Дебат Қазақстанда гуманитарлық білімді жаңарту мен өзгерту мақсатында 1996 жылғы сәуірде «Сорос-Қазақстан» қорымен басталды.

ҚР Білім және ғылым министрлігінің қазақстандық педагогтар арасында жүргізген сауалнамасының нәтижесінде оқушылардың адамдармен қарым-қатынас жасауында, байланыс орнатуында кінәрат бары анықталды. Дебатқа қатысушылардың 69%-ының коммуникатив құзыреттілік деңгейі, атап айтқанда, танымдық және мотивациялық компоненттері жеткіліксіз деңгейде болса, 29%-ында орташа және тек 2%-ында ғана жоғары екені байқалған. Жоғарғы сынып оқушыларының 19%-ында ғана адамдармен тез қарым-қатынас орнату қабілеті болған.

Қазіргі уақытта мектепішілік дебат қозғалысын дамыту — өзекті мәселе. Себебі оқушылардың бойында саяси мәдениетті, өз әрекеті үшін өзі және қоғам алдында жауапкершілікті, шығармашыл және сыни ойлау қабілетін қалыптастыру қажет.

Жуырда ҚР Білім және ғылым министрлігі «Ұшқыр ой алаңы» аталатын оқушылардың тұңғыш республикалық дебат турнирін ұйымдастырды.

10.10.2022г

Семинар : «Культура ведения диалога. Навыки дебатирования. Правила игры дебаты. Стили дебатирования»

ФОРМАТ ПРОВЕДЕНИЯ ДЕБАТОВ В дебатах участвуют две команды: утверждения и отрицания.

Дебаты ведутся на разные темы. Обе команды пытаются отстоять свою сторону – быть «за» или «против». В каждой команде трое участников (спикеров). Дебаты слушает судья или судейская панель, которая на основании дебатов решает, которая из сторон выиграла дебаты, о чем сообщает по окончании дебатов. Каждый член команды выступает с шестиминутной речью для подтверждения своей стороны темы. Член команды утверждения выступает первым. Далее обе стороны представляют свои речи поочередно. После первых шести речей обе стороны должны выступить с заключительной речью продолжительностью в три минуты. Заключительную речь представляют первый или второй спикер ка ждой команды. Сторона отрицания выступает со своей заключительной речью первой. Перед каждой речью (кроме первой речи команды утверждения) команды получают по одной минуте на подготовку. Команда утверждения Команда отрицания Спикер Судья 1 мин. 1) утверждение (6 мин.) 1 мин. 1 мин. 1 мин. 1 мин. 1 мин. 1 мин. 2) утверждение (6 мин.) 3) утверждение (6 мин.) Заключительная речь утверждения (3 мин.) 1) утверждение (6 мин.) 2) утверждение (6 мин.) 3) утверждение (6 мин.) Заключительная речь отрицания (3 мин.)

СОДЕРЖАНИЕ ПРОГРАММЫ

Раздел первый. Теоретические основы дебатов.
Тема №1. Введение в дебаты.

Что такое дебаты? Кто может участвовать в дебатах? Дебаты как великая традиция. Три принципа дебатирования. Этика защиты противоположных точек зрения.

Тема №2. Дебаты как игра.

Навыки дебатирования. Правила игры в дебаты. Стили дебатирования.

Дебатирование по системе Карла Поппера. Обязанности спикеров. Типы речей. Практический тренинг №2: "Ораторское искусство".

Тема №3. Резолюция.

Типы резолюций. Анализ резолюций. Определение резолюции. Образцы резолюции.

Тема №4. Разработка аргументов.

Мозговая атака. Создание структуры аргумента. Рабочий листок дебатов. Образцы аргументов.

Тема №5. Исследование и доказательства.

бор информации. Предварительное чтение. Цитаты. Факты. Статистика. Достоверность доказательства. Правила цитирования. Техника письма и составления карточки доказательства.

Тема №6. Утверждающий кейс.

Отсутствие доказательств в пользу противного. Бремя доказательств. Отличие в развитии политического и не-политического кейса. Построение утверждающего кейса. Образец утверждающего кейса.

Тема №7. Опровергающий кейс.

Стратегии отрицания. Бремя опровержения. Отрицание утверждающего кейса. Опровержение опровержения: различие между опровержением и выдвижением контр-аргументов. Построение отрицающего кейса. Образец отрицающего кейса.

Тема №8. Разработка контр-аргументов.

Конфликт как прямое опровержение. Стратегии выдвижения контр-аргументов. Карта дебатов. Отслеживание “дебатопотока”.

Тема №9. Аргументация “pro” и “contra”.

Установление доказательств. Типы аргументации. Обобщение. Аналогия. Знаковые аргументы. Причина и следствие. Надёжность источников информации. Промахи и ошибки.

Тема №10. Перекрёстный опрос.

Цель перекрёстного опроса при дебатировании. Методы формулирования эффективных вопросов. Стратегии для респондентов. Поведение респондента и интервьюера.

Тема №11. Стиль и презентация.

Элементы стиля. Зрительный контакт. Управление голосом. Жесты. Беспокойство или нервозность.

Тема №12. Судейство.

Качества хорошего судьи. Обязанности судьи. Составление бюллетеня. Образец бюллетеня. Поведение судьи на турнире. Вопросы дебатирующих и судья.

Тема №13. Политическое дебатирование.

Политический утверждающий кейс. Построение политического утверждающего кейса. Образец политического утверждающего кейса. Политический отрицающий кейс. Построение политического отрицающего кейса. Образец политического отрицающего кейса. Практическое применение политических дебатов.

Тема №14. Развитие программы дебатов.

Структура Программы дебатов Карла Поппера, её функционирование и тенденции развития. Инструкции координаторам дебатов. Парламентские дебаты. Дебаты лидеров. Дебатные команды в школе. Организация семинаров. Организация турниров. Поддержка программы.

«Салауат» дебат үйірмесінің құрамы
Состав дебатного клуба «Салауат»

№	Аты -жөні	Туған күні,айы,жылы	Сынып	Топ
1	Айтолай Шырай	31.01.2009	7	7
2	Белоусова Софья	22.03.2009	7	7
3	Рахметоллаев Ислам	27.02.2009	8	7
4	Идрышбаев Нурали	01.03.2008	8	7
5	Москвичев Кирилл	29.08.2007	9	7
6	Асылбеков Дамир	21.09.2007	9	8
7	Тимурұлы Аманжол	26.10.2007	9	8
8	Туспекова Алуа	28.06.2007	9	8
9	Алтынбеков Дархан	06.10.2006	10	8
10	Мұханова Нұрай	22.06.2007	10	8

Жетекшілері: Игисинова Г.А.
Аманова А.И.